

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A vidéki tanulók szállásairól.

Fogaras, 1908. aug. 22.

Emlékezhettek reá t. olvasóink, hogy évekként elzött foglalkoztunk már ezzel az ügygel, csak más cím alatt t. i. „Az internátus felállítása Fogarason.” s pro et contra megvitassuk ezt a témát.

A magas kormány a mult iskolai évvel nagyon életre való, helyes eszmét valósított meg, azt, hogy a tankerületi kir. főigazgatók a saját kerületükben minden évben legalább két napra hívják össze az igazgatókat egy konferenciára, amelyen a főigazgató elnöklete alatt vitassanak meg olyan fontos eszméket, terveket, amelyeknek a megvalósításuk előnyére szolgál ugy az ifjúságnak, mint a gimnáziumoknak egyaránt.

Többek között ezen a május hó 6-7-én tartott igazgatói konferencián előjött és megvitatták a fenti üdvös témát is s Major Károly dr. kir. igazgató

ebből kifolyólag hívta fel a szállásadók figyelmét arra a körülményre, hogy ezenül azoknak augusztus hóban minden évben jelentkezniük kell, ha a tanulónak szállást, vagy kosztot, vagy pláne teljes ellátást ohajtanak adni; mert a főgimnázium érdemes igazgatója s agilis tanártestülete reá jött arra, hogy itt Fogarason a tanulók ugy hazulról, mint több szállásadónál bizony sokszor nagyon mostoha viszonyok között élnek s vannak elhelyezve. Ezen akar éppen a kir. igazgató s a tanártestület karöltve segíteni, s legalább részben megakarja szüntetni azokat az anomáliákat és visszaéléseket, amelyek e téren előfordulnak.

Régi, de igaz közmondás az: „sana mens in corpore sano!” Ép testben lakik ép lélek! Az a gép, amelyet szalmával fűtenek, nem képes olyan erőt és tevékenységet kifejteni, mint a rendszeren kezelt s jól ellátott gőzgép. Az a tanuló is, aki csak kenyeren, vagy kukoricaliszten (erdélyi dialektussal szólva puliszkán) él s napjában egyszer eszik

s akkor is keveset és rosszat, nem képes olyan energiát kifejteni, mint a jól és rendszeren táplált nebuló. A mi fiaink pedig, (természetesen a vidékiek) bizony nagyon rosszul táplálkoznak azt tudja mindenki. Egy héten egyszer (pénteki hetivásár alkalmával) kapnak otthonról egy kis kenyeret, avasszalonnát, diót, almát, körtét (nyáron) télen pedig kukorica liszt, szaionna vagy néha egy kis füstölt hus járja a jobb módúak között, míg a szegényebbeknek száraz penészes kenyérral is be kell érniük napjában legalább egyszer, de előfordul az is sokszor, ha az egyhétre való kiszabott elomóziát elébb fölemészti az éhes gyomor, hát akkor bizony napokon át koplálnak, sápadnak, szédülnek s reszketnek az éhségtől az előadási órák alatt.

Ezen a tarthatatlan helyzeten akar épen az igazgató és tanártestület segíteni akkor, midőn a főgimnázium agilis igazgatója közzé tette az értesítő végén azt, hogy kéri a szállásadókat, hogy ha tanulókat akarnak tartani az 1908-9,

TÁRCA

Augusztus végén.

A meleg nyárnak vége, vége,
Busul a szegény rengeteg,
Bánatosan tekint az égre
Mert szive vérzik, nagy beteg.

Sárgul a fáknak koronája
Sohajtozik minden levél,
A gyilkos ősz már lecsap rája,
Szabadulást egy sem remél.

Lennt a völgyben még teng az élet,
De a hegy ormán már havaz,
A vadvirág is föl-föl éled,
Bár szívében sir a panasz.

Halk sohajtás kél hegyen-völgyön,
Ah közel van már a halál,
Az erdő készül, hogy gyászt öltsön
Vigaszt semmiben sem talál.

De miért busulsz te nagy erdő?
Méhedben a feltámadás!
A mosolygó tavasz ha eljő
Ékességéd losz újra más!

Minket illet a gyász, a bánat,
Mert hogyha egyszer meghalunk
Testünkben új test soh' sem támad,
Uj tavaszról nem álmodunk!

Halmy Gyula.

Az ünnepélyek csarnokában.

(Festival Hall.)

— St. Louisi világkiállítás. —
Ira: Vártesi Károly.

Az idő már estére tért, mikor a nap fáradalma után az ünnepélyek csarnokához érek el. Felmagasztosul a lelkem felemelő örömezzéssel, hiszen a festői dombról elbűvölő kilátás nyílik, nagyon sokat látok, néző pontján állok annak a harmonikus nagy egésznek, mely mint egy színes panorama tűnik fel, elevenedik meg előttem. Az egész ugy lép homlokterébe, tűnik a szemembe, mint egy antik színház. Az előszínt alkotják a vízesések s fölöttük az oszlopok, félkörök, diszek helyei. Lejebb a nézőtér, központi sétautak. Ez a színes kép nappal ragyog, este tündöklök.

A romokba készült, vizijátékkal övezett Festival Hall előtt vagyunk. Koronája, fénypontja az egész kiállítási területnek. Ragyogó kupolája — melyen szeret játszani a verőfény — magasságban emelkedik föl s büszkén tekint el az egész kiállítás felett. Mellette kétoldalt félkör alakban, egynegyed mérföld hosszúságban terül el az államok terraszai, (Terrace of States), melynek a lépcsőkön megközelíthető két szélét két fényes restauráció zárja be. Ezekbe a száz láb magas pavillónokba gyűlik az előkelőség, melynek a zsebe nem érzi meg a drágaságot. Egyszer én is bemegyek, hogy lássak.

Gyönyörködöm azután a szépben. Nem tudom mire néztek előbb. Kalapom szélét lehuzom, hogy a tekintetem árnyékba kerüljön. Sorba veszem a látnivalókat, az oszloposokat, melyek mellett hömpölyög a közönség, mint áradat. Köröttem emberek, ide-oda mozog az árnyékuk. Minden, ünnepi színben, díszben van. Az egykori Louisiana 12 államát és 3 territoriumát, — mint tiszteletbeli vendégeket — szobrok jelképezik, szemrevalók, formások és nagyok. Mindez itt, tehát az oszlopos épületek, kertek, szobrok, diszek, összesen egy millió dollárba kerültek. Ha a szobrok némely kifogás alá esnek is, mint ideiglenes valami, jól diszit az egészben. Amodább a Louisiana földterület felfedezőinek, történeti alakjainak: De Soto Ferdinand kutató-, a Mississippi felfedezőjének, továbbá Joliet és Marquette szobrai. A nevezettek, zord, taposatlan vadonokon törtek előre. Ezekhez közel vannak a legnagyobb két világtengernek az allegorikus alakjai, Konti I. magyar szobrász alkotásai. A Csendes-óceánt jelképezi egy leugó nőalak, fölötte madár, lassu, csendes szállásban. Az óceán „csendes elnevezésére vonatkozik. Az Atlanti-óceánt egy erőteljes ifju jelképezi, ki a felhők országából igazgatja a hullámokat. Lábaihoz sas repül, a madarak királya s jelképezi a változóságot, amely uralkodik ezen a tengeren. A szobor alján gyermek, halat tart a farkánál fogva. Jelképezi a habok játékát.

isk. évben, akkor azt előbb jelentsék be az igazgatóságnak, hogy az ezen kiszemelt bizottság a tanártestület köréből kiszálljon s vizsgálja végig a városban levő tanulói szállásokat, viszonyokat, hogy azok megfelelnek-e kellőleg vagy csak részben is az előirt követelményeknek. Azért van az Értesítő végén kurzív betűkkel kinyomatva az: hogy legalább tejet igyék a tanuló minden nap, mert az egyike a legtáplálóbb eledelnek.

Egyszóval a tanártestület minden tekintetben azon van s folyton azon medítál, hogy a vidéki tanulók szállásviszonyait, mizériáit, hogyan lehetne megszüntetni. S hogyan lehetne megtartani azt, hogy a lakások megfeleljenek minden tekintetben a tanulók egészségének, hogy ne legyen az penészes, piszkos, vagy sötét s hogy egy kis szobában ne legyen sok tanuló zsufoltan elhelyezve?!

Mert tudjuk azt, ahol a lakás rossz, vagy pláne *nincs meg a kellő felügyelet, ellenőrzés*, ott a tanulók az intézetben kívül sok olyan dolgot követnek el, amik az illető tanuló lelki és testi egészségére, vagy állapotára káros, romboló befolyást gyakorolhatnak. Egyszóval mit ér az iskola, ha a házi felügyelet hiányos, vagy pláne káros, veszélyes!

Fontos kérdések ezek nagyon: *jó, tiszta, világos lakás, jó táplálkozás és körültekintő éber felügyelet a szállásadók részéről.*

Most, az év elején, mikor az iskolák megnyílnak, mikor a *muzsák* újra elfoglalják a tudomány szentelt csarnokát, nem érdektelen, ha erről vezetőkikkezünk

s föl hívjuk elsősorban is a szülők figyelmét a fenti körülményekre, t. i., hogy fiaik részére válasszák meg jól a szállásokat, adjanak azoknak rendes, jó kosztot, mert a szellemi munka sokkal jobban megkívánja a jó és rendes táplálkozást, mint az ekeszarva, a szántás, egyszóval a mezői munkák; a lakásadók pedig jelentkezzenek pontosan *Major Károly dr., kir. igazgatónál*, hogy így szülők, szállásadók s tanárok karöltve, mindent elkövessenek azon, hogy a magyar hazának ép, egészséges hazafiakat nevelhessenek!

Erőt, egészséget s kintartást kívánunk az új iskolai év kezdetén.

Halmy Gyula.

Színházat Fogarasnak!

Fogaras, 1908. aug. 22.

Erdélyben, Kolozsvárott 1790-ben Kelemen László Színészársaságot s ha a színésztügyet utána is olyan buzgón fölkarolták volna, mint ő, akkor bizonyára most már az erdélyi színészet a kultúra magaslatán állana. Fájdalom! azonban míg régebben Szebenben a német színészet virágzott, addig a magyar évről-évre sülyedt, sztagnált, s csak pár évtizede annak, hogy Erdély nagyobb városában magyar színészetről föllendülésről beszélhetünk, ami különben az egész országban nem örvendezett valami nagy népszerűségnek. Most midőn a színészet ügye is a kultusz miniszteriumba került olyan kiváló kultur ember kezébe mint Apponyi Albert gróf, aki Európai műveltségű ember s továbbá mint Molnár Viktor államtitkár s különösen pedig most midőn Csikvármegye főispánjának a kezdeményezésére szervezik Erdélyben a II. szini kerületet is, most amidőn Tusnádon f. hó 23-án fognak gyűlesezni ez ügyben

nem lesz érdektelen, ha a mi színészetünk ügyében is elmondunk egyet mást s azt ajánljuk annak a figyelmébe, aki városunkat Tusnádon képviselni fogja nagyon jó lenne, ha ezt előhozná az illető a tusnádi szini kongresszuson. Színészetéről addig Fogarason nem beszélhetünk, amíg Tháliának megfelelő templomot nem emelünk. Mert a színészet első kelléke a színház s azután a szinpad.

Megfelelő szinpad nélkül szindarabot hatásosan előadni nem lehet s az ilyen állapot, ami Fogarason is van, csak Mellpomenének a muzsának s a nemzeti ideálnak a profanizálása a színészet eszméjének sárral való dobálása.

Mert hát szinpadnak nevezhető-e az, amit egy ócska — nagy teremben úgy állítanak fel, hogy üres sörös hordókat tesznek egymás mellé s azokra deszka szálakat, eleibe függőnyt az oldalakra pár ócska rongyos kuliszát s kész a szinpad.

De még az ilyen színház is kétséges Fogarason, mert jól tudjuk, hogy egyedüli nagytermünk a Transsylvania-féle szállóban milyen hajszálon függ. Tudvalevő, hogy a tulajdonosok természetszerű célja, hogy házuknak megbízható, állandó bérlőt szerezzenek, mégpedig nem vendéglőt, mert hiszen a pénzügyigazgatóság céljaira is felajánlták. Tegyük fel, hogy ezt elfogadják, hát akkor ugyan beléphetünk akármilyen szinikerületbe, nincs helyünk az előadások számára. De nem lesz hely a bálók, hangversenyek részére sem és így sok szükségleten segítene egy színház, amelyet báli és hangversenyteremnek is használhatna a közönség.

Ma már a színészet olyan stádiumon áll, hogy nagyobb szinpadokon minden szemléltetve van s ezért van az, hogy a jelenítés hiánya miatt sok szindarabot a vidéki primitív szindarabokon előadni képtelenség s így az illető darabot nagyon meg kell nyírni, ki hagyni sokat belőle, hogy azt úgy — ahogy a vidéken eljátszassák.

Továbbá miféle állapot az, hogy a

A közelségben még néhány, alkalmi szép szobor. Gyermekek játszik fehérmedve kölykével, egy leányka pedig madárral. A két világtengernek a partjain lévő gazdag állatvilágot jelképezik. Minden beszél körülöttünk, csak meg kell szólaltatni.

A Festival Hall elő részén legnagyobb, a vizomlás fölött trónoló Szabadság-szobor, amint az igazságot és törvényességet védi. Este, hunyorgató villamos, szemképrázató fényoszlop, rávetített sugárkéve világítja meg. Róla szikrázva verődnek vissza a sugarak.

Az Amerika multját előtűntető, történelmi jelentőségű szobor alakok, ember és ló, hogy hűek legyenek, vad állapotjukban vannak ábrázolva. A tollfejdiszes, félelmetes sioux törzsfőnök, a prairie-k vad fia, amint lovát megállítja és fenyegető kezét a fehérek ellen fordítja, mert a vadász területét megszarvadják, a bölényt elhajtják.

Lenézek a magas helyről alant, fejek tengerére. A perspektíva szélesre nyílik s minden szép keretbe illeszkedik. Látom a kiállítási drága, mégis ideiglenes palotákat, melyeknek a kincseit már sorban megnéztem. Balra a villamos és a Varied Industries palotája, jobbról a nevelésügyi palota oszlopos folyosói. Háttérben madártávlatban Louisiana megvételenek a magas emlékoszlopa. Tündér-város, mely fogva tartja lelket, idő által eltörölhetetlen képet visz a

lelkembe. Látom a rendben, izléssel elhelyezett szobordiszt, a nép sűrű hullámlását, törekvését ide, fel. Másoknak elég volt már mára a szinkeverékből, pihentetni akarják a szemüket és az agyuk megfeszített munkáját. Nagy dolog az, megnézni mindent ami érdekes és nagyon sok az érdekes.

A tengerfényű lagunák zöld vizének a fehérítő utak közötti elágazását legjobban látom erről az emelkedett helyről, a közepén lévő, hosszukás nagy tótükör, előttem csilámlik fel. Abból ágazódnak ki a kisebb vizek a kiállítás fél területére, mégis a naggyal, egy összefüggő, egy mérföld hosszú egészet képeznek. Kőbérések, kőperemek, baluszterekkel szépen vannak szabályozva a vizek, melyek hasonlóképpen legyező alakjában terjednek szét, jut mindenfelé belőlük. A Plaza of Orleans-ig, Plaza of St. Louis-ig és a Plaza of Anthony-ig terjednek. A víz elágazásából jut a bányászat és kohászat-, a nevelésügyi-, villamosági paloták és a gépcarnok elé. A vizeken és a hidak alatt, gondolázóknak a raja nyüzsgő. Egész flotta. Szineső. Egy óriási hatyu alakot előtűntető vízi jármű, mintegy tíz ember, közöttük egy élelmes harmonikus olasz ember. Ős-velencei gondolába szállok. Nagyon érdemes és érdekes ezeket a vízi utakat bejárni. Mások példáján okulva, szomjas gyönyörrel magam is úgy teszek estende, mikor színvarázsszá

válík a tótükör az ezernyi visszfénytől. Tündéri látvány, ünnepe a léleknek.

Egyszerre, mint egy varázsütésre, több mint ezer mérföld hosszú villamos sodronyokon vezetve, kigyulnak a világok. Mennyi? Sok kimondani, 500.000. A kiállításon 40.000 lóerő van az erő és mesterséges világítás szolgálatában. A villamos fény, kivilágítás belekerül esténként 2000 dollárba, mond 10.000 koronába. A hozzávaló tűzbiztonság is csaknem annyiba, 1500 dollár naponta.

Mikor az est leszállni készül, az éjszakai napvilágosság tengere árad szét. Mintha Nord Cap-on az éjjeli nap országába kerülne hirtelen. Itt Amerikában is van magasan fent, éjjeli nap, de én csak a mienket láttam, sőt emlékezem, hogy innét oda mentek az emberek, a természet nyári szép jelenetét megnézni.

Nappali fényárban uszik a két mérföldnyi hosszú terület. Nincs takarékosság — mikor mutatni kell, pazarul égnek a fényvilágok, arany színben, egy nyomásra, pillanat alatt rubin színben felváltva. Az Ezeregy éjszaka meséiben nem olvastam ilyen jelenetet, a képzelet el sem jut odáig, amilyen szép és szemet, lelket gyönyörködtető ez a látványosság, mikor a villamos szemek egyszerre megnyílnak, elővillanak. Az élénkség fokozódik.

A tejszínű villamos fény fel van vezetve

néző közönség részére a színigazgatónak székeket kunyorálni kell, és sokszor alig kap elegendőt, lótni, futnia kell neki, hogy a közönséget elhelyezhessen s bizony előfordul az is, hogy kérelmét megtagadják nem teljesítik s akkor mint a koldus kilincsel házról-házra, hogy széket kaphasson.

Fődolgoz tehát az, hogy azon a szini kongresszuson megbeszéljék ezeket az anomáliákat is s Fogaras város jó lenne, ha erre a célra a „kultuszminisztertől állami szubvenciót kérne, hogy Fogarason megfelelő színház építenének Thália számára: természetesen a város közönsége is hozzájárulna ehhez a magasztos eszméhez. Szép példa erre Nagyszeben, ahol olyan szép kis színház van, hogy öröm oda menni.

Mert mi terjeszti hathatósabban a magyar nyelvet, az állameszmét a magyarosodást mint a megfelelő, intelligens magyar szintársulat, amely természetesen a kultura magaslátán áll s nem holmi ripacs banda, amely a nemzeti ideált csak a posványba rántja s profanizálja a művészetet.

Alakuljon meg a polgárság kebelében a megfelelő színügyi bizottság, álljon az szakértőkből s nem kontárokból s azok fáradozzanak, először a színház, színpad felépítésén, kérjenek vagy kéressenek a város révén a magas kormánytól a célra segélyt, mert akárhány város kapott és kap ilyen célra, miért ne kaphatnánk épen mi, mert hogy ha az operára s a pozsonyi színházra százezreket tud áldozni a kormány a budapesti színházakat restaurálja, tökéletesíti, akkor a szegény vidéki, illetve ezek között a fogarasi színház felépítésére is áldozhat egy pár ezer koronát, mert nemcsak a központot kell erősíteni, hanem a vidéket, az — eredőket is, ha e téren általános haladást, virágzást akarunk elérni.

S ha a kellékek megvannak, a színügyi bizottság akkor válogassa meg az előadó darabokat — és intelligens szintársulatot, de

szokrokra, a paloták és csarnokok oszlopaire, tornyaira, kupoláira, a házak falára és tetejére minden oldalon, a hidakra, melyeket az emberek folytonosan szelnek, a hidak alá, ahol gondolák, csónakok surranak el, mintha átlátszó testű fénybogarak lennének a boltzaton. Az ezüstös fényvilágosság csillogó sugarai százezrek számában vetődnek ki a víz tükrökre, a csobogó csónakok hullámvetésében, a hullámok fodraiban cikáznak. Szemkápráztató látvány, igézet. Gyökeret ver a lábom és elgondolom, hogy bár sok szépet láttam már kivilágítás dolgában a világon, ilyet mint ez, sehol. Elragadtatással lehet arról beszélni.

Szépek voltak a párisi villágkiállítás (1889.) színes villanyos fényekkel megvilágított szökőkutai, a színek vegyülete, a magasra szökő habcsövek, kétségkívül szemégyönyörködtető látványt képeztek, de a maguk összességében, nagyszerűségében és elrendezésében ilyen — ismétlem — minden képeletet meghaladó, kápráztató látványt még sem adtak azok.

A párisi Trocadero előtti világhíres, a St. Cloudban láttam cascade is eltörpül ezek bérmeleyike előtt, össze sem hasonlíthatók. Az unio egyszerű polgárai, komoly emberei, nagyon tul tettek a pompa kedvelő francia királyokon is.

(Folytatjuk.)

ennek ekzisztenciáját azután biztosítani is kell. S ha II. szini kerületbe be akarunk lépni, hát akkor először a kívánalmaknak csak némiképen is megfelelő színházunk s nem holmi mozgó cirkuszunk legyen. Vagy pedig ha nem adhatunk sem illendő színházat, sem biztos megélhetést, hát akkor ne nagyozoljunk, ne nevéssük ki magunkat, ne rázzuk a rongyot, mert ha semmiért sokat kívánunk, hát akkor mi vagyunk a ripacsok!

H—y Gy—a.

A mi sajtónk.

Fogaras, 1908. aug. 15.

A mi sajtónknak, az erdélyrészi magyarság, kultura és közgazdaság eme szöcsövének jobban kellene tömörülnie, egyöntetűbben eljárnia, ha azt akarja a n. é. közönség, hogy jóindulatu agitációit nagyobb siker koronázza. A mi sajtónknak sokkal több nehézséggel kell megküzdenie, mint a mennyit elbir. Első sorban is folyton anyagi gondok zavarják lévén: „a pouperitas magna meretrix!“ A mikor és ahol egy magyar lap megindulhat, rendesen nemes idealizmussal teli programjának megvalósítására, mindjárt nyakában van az anyagi kérdés koldus tarisznyája. Jobbjaink, akik egyelőre szép reményekkel nyitják meg tárcájukat a lap kiadásáért: kifáradnak s ha még valami visszavonás férközik közójük — mindjárt megvonják a támogatásukat.

Bebizonyosodott számtalanszor, hogy magánosok — tisztelet a kivételeknek nem hozhatnak tartósan egy-egy magyar lap kiadásáért akkora áldozatot, mekkora a magyar kultura és közgazdasági érdekek védelmére szükséges. És mindjárt kipattan ennek nyomában az a másik igazság — de hiszen ez nem is lehet magánosok feladata, lévén a magyar sajtó fennállásának és missiójának biztosítása nemzeti érdek, amiért rendszerint megannyi vizsontszolgáltatást sem kapnak a viszonylag kis olvasóközönségtől — hogy az ekspedició költségeit vagy a papír árát fedezhessék.

Másik nagy baja a mi sajtónknak, hogy írói, akik első felhevülésben és elszánásban mindig többre vállalkoznak, mint amire képesek, hamar ellankadnak és elszélednek. Rendszerint alig csinál aztán egy ujságot egy-két ember tartósan, akiknek jutalmul örökös vezeklés a sorsa, mivelhogy azért is megharaguszunk rá: amit megír, azért is: amit meg nem ír. Nem esoda hát, ha visszavonul sok azzal a tanulsággal: semmi szükségem nekem arra, hogy összevesszek az egész várossal, mikor esendesen, békében élhetek; élek tehát békében magamnak. És itt megint a közönség a hibás, melynek nincs érzéke, hogy megbeesülje s ha kell, hát meg is védelmezze a sajtó azon munkásait, akik neki hetenként

egyszer szolgálatokat teljesítenek, akik a nemzeti küzdelem győzelmes életü névtelen, szerény közkatonái, akik önfeláldozással szentelik szabad idejüket az ujságírásnak.

És itt önként jelentkezik a harmadik baj t. i. nincsenek nálunk hivatásos ujságírók, akiknek csupán az volna a foglalkozásuk, hogy ujságot irjanak s abból meg is éljenek, de ne függjenek azután senkitől sem.

Szóval a mi sajtónk nem hoz jövedelmet sem kiadójának, sem irójának, jóllehet létezése nemzeti szükség, működése a nemzeti érzés lüktetésével azonos, mert csak ott van élet, ott fejlődik ki valamiféle közvélemény, csak ott teremnek eszmék és javaslatok, ott van haladás, ahol a sajtó független és gyökört verhet.

Az erdélyi magyar ujságok legtöbbszörre a nyomdatulajdonosok jóindulatából és áldozatkészségükből valók. Ritka az olyan hely mint Fogaras is, ahol vannak, akik együtt éreznek a sajtóval s azt hathatósan támogatják! Hálát adunk az isteni gondviselésnek, hogy Fogarasnak, ilyen emberei is vannak, mert csak olyan megyében prosperálhat és reuzálhat a vidéki sajtó, ahol a magyarság együtt érez a megye organumával, azt támogatja, különben elpusztul, tiszavirág az élete csak.

De törődnie kellene a sajtóval a magyar közönségnek is, nem pedig indolenciával elfordulnia tőle, hogy ereje érvényesüljön a nemzetiségi törekvésekkel szemben, annyival is inkább, mert a nemzetiségek félszázéveseknél idősebb lapokkal vonulnak fel a mi rövid életű lapjainkkal szemben, s azoknak nemcsak nemzeti tartalmat, de anyagi erőt is adnak, hogy reuzálhassanak.

Pártoljuk tehát a hetedik világ-nagyhatalmat: a sajtót!

—6.

H I R E K.

Tekintetes Szerkesztőség!

Fogaras városában majdnem az összes járdákat és a mellettük elvonuló árkokat s különösen utóbbiakat úgy, ahogy rendezték, azonban a Bethlen-utcán keresztül a Rét-utcába haladó mély árok — mintha Fogaras belterületéről ki volna sajátítva — áll teljesen elhanyagoltan, amennyiben ezen árok majdnem az egész Bethlen- és Székely-utcából lefolyó mindenféle piszkos dolognak — ahol az állati hullák sem ritkák — a gyűjtő helye, elárasztván különösen melegebb időjárás alkalmával a környéket kellemetlen szagával s lehetetlenné téve a sánc melletti lakásoknak sokszor a szelöltetését is.

Ezen árok — ha a kellemetlen kül-

sejére nem is tekintünk — nemcsak közegészség szempontjából tarthatatlan, hanem estenként a járókelők testi épsége is veszélyeztetve van, amikor a világitás is épen itt nagyon hiányos, mert a sarkon levő villanylámpa el van dugva az oszlop mögé, mintha az árok neki is kellemetlen lenne.

A Rét-utca, ahol az árok elhalad igen forgalmas, mert ezen utcán keresztül közlekednek a Lenkert dűlőbe, a Welman-utca és az Oltról a sok homokot is ezen utcán keresztül hordják s miután a több mint 2 méternyi széles árok az amugy is keskeny utca nagyrészt elfoglalja, hol két terjedelmesebb szekér egymást kikerülni alig képes, a kocsik a befordulás veszélyének vannak folyton kitéve, ami megállapítható az árok melletti kerékvágásokból is.

Ezen árok rendezéseért a Bethlen-, Welmann- és Rét-utcai lakók minden fórumot megfolyamodtak, azonban minden eredmény nélkül, mert a volt előjáróság véleménye szerint nincs kellő lefolyása az ároknak és ha mégis rendeztetnék, az árok mentén lakók háza értékesebbé válnék, körülbelül úgy okoskodván, hogy ezáltal túl boldogok lennének a tulajdonosok.

Abban igaza volt az előjárásnak, hogy kellő lefolyása nincs az ároknak, mert a sok iszap és piszok azt nem engedi, hanem ami a házak értékének esetleges emelkedését és a tulajdonosok boldogságát illeti, azt kérdelem, hogy nem kötelessége az előjárásnak a magas pótdadó követelésén kívül a lakók megelégedését is előmozdítani.

Ezeknél fogva tisztelettel kérem a tekts szerkesztőséget, hogy ezen árok ügyét becses lapjában szóvá tenni kegyeskedjék, mert talán több foganatja lesz annak.

Fogaras, 1908. aug. 20.

Alázatos szolgája:
Ürmösi János.

— **Ófelsége születésnapja.** Fogaras loyális lakossága aug. 18-án, Ófelsége születésnapján díszes ünnepséget rendezett. A villamos társaság ez alkalommal díszesen kivilágította a főteret, Kiss Árpád rendőrkapitány pedig intézkedett, hogy a főtéri házak ablakait fényesen kivilágítsák a lakók. Rusz János kitűnő zenekara sétahangversenyt rendezett, a közönség pedig tömegesen lepte el a főteret. Egészen nagyvárosias képet kapott ez estén Fogaras. Itt említjük meg, hogy Kolozsvárott a városi tanács tarka cédulákat nyomtatott százezer példányban, eme szöveggel: „Ezen ablak kivilágítását 20 fillérrel megváltottuk a szegények javára.“ Ezen cédulákat árulták és aug. 18-án minden ablakban ezek ékeskedtek Kolozsvárott a mecsek és gyertyák ezrei helyett, szép összeget juttatva a város szegényei részére. Vajjon ha jó öreg királyunknak választania kellene a fogarasi és kolozsvári ünnepeltetés

között, melyiket helyeselné? Bizonyára az utóbbit ugy-e bár?

— **Értesítés.** A fogarasi m. kir. állami polgári leányiskolában az 1908—9. tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 3. napjain d. e. 8—12 óráig történnek. A pótló-, javító- és felvételi, ill. különbözeti vizsgálatok szeptember hó 1-én d. u. 2 órakor kezdődnek. A beiratásnál a tanuló a szülő, gyám vagy azok megbízottjainak kíséretében tartozik megjelenni. A tanév megnyitása, szeptember hó 4-én lesz, amikor minden tanuló köteles reggel fél 8 előtt az iskolában megjelenni, hogy az évmegnyitó istentiszteleten pontosan megjelenhessenek. A rendes tanítás f. évi szeptember hó 5-én d. e. 8. órakor kezdődik. A beiratáskor az intézet volt növendékei csak az iskolai bizonyítványt hozzák el, az újonnan jelentkezők kötelesek a következő okmányokat bemutatni: keresztlevelet, ill. hiteles születési bizonyítványát, iskolai és oltási, 12 éven túl újraoltási bizonyítványát. Ha ez okmányokat nem hozza magával, nem írjuk be. Minden rendes tanuló tartozik a beiratáskor a következő díjakat megfizetni: felvételi díj, nyomt. stb. 3 K 20 fill., az utazási alapba 1 K, összesen 4 K 20 fillért. Tandíj egész évre 10 K, francia nyelvi díj havi 1 K, mely összegek vagy egyszerre, vagy két részben: a félévkor és február hó 1-én fizetendők. Fogaras 1908. augusztus hó 21-én. *Az igazgatóság.*

— **Meghívó.** A fogarasi közönségi magyar kisedovóda f. augusztus 24-én d. e. 9 órakor az ovóda helyiségében gyermekünnepélyt tart, melyre a t. szülőket és gyermekbarátokat meghívja a felügyelő bizottság.

— **Soyer Ilonka,** a bájos, kiváló művésznő Komjáthi brassói társulatánál aug. hó 24-én a „Bőregér“, 25-én a „Hoffmann meséi“ és 27-én a „Vig özvegy“ című darabokban fog fellépni. Valószínű, hogy ezt a kitűnő alkalmat városunk közönsége közül is sokan megragadják és berándulnak a kedves és bájos művésznő játékát megnézni.

— **Felvilágosítás.** Illetékes helyről a villanyvilágításnál előforduló mizériákról, illetve a multkori elsőfokú eltilásról azt az értesítést kaptuk, hogy valószínűleg egy elbocsátott gépész bosszúja folytán a vízszivattyú eldugult és hirtelen nem lehetett segíteni. Különböző rendőrkapitányunk folyton éber figyelemmel kíséri a villanyvállalatot és intézkedik, ahol lehet. Persze nagy baj az is, hogy csak egy villanygép van, s így, ha baj esik nincs alkalom hirtelen helyrehozni.

— **A térszene.** Örömmel konstatálhatjuk, hogy a térszene ügye, Kiss Árpád rendőrkapitány buzgalkodása folytán ez évre biztosítva van. Csupán a hol kérdésre nehez a felelet. A sétatéren a bakák annyira elfoglalják a helyeket, hogy a közönség kénytelen odébb állni, viszont csupán a piactéren nem mindenki szeret. Legjobb tehát, hogy senkit vád ne érhesen, azt az elvet követni, hogy egyik térszene a piactéren legyen, ahol igen élénk és városias jelleget kölcsönöz Fogarasnak, — a másik pedig a sétatéren. Együttal felhívjuk a katonai parancsnokság figyelmét, tanítsa udvariasságra a bakákat, hogy legalább a nőknek legyen ülőhely a sétatéren.

— **Új templom.** Sztrézakeresiorán mintegy 90 lélekszámú magyar ember él, legnagyobb részben róm. katolikusok, kisebb részben ref. vallásúak. Ezek a magyar emberek már-már elveszték a románság között, alig törték a magyar nyelvet, román ruhába jártak,

mindaddig, amíg Szűcs János Porumbák lelkes és buzgó főesperes pléhbánosa hathatós akciót nem kezdett a már-már elvesztett magyarok és hívők érdekében, ahol természetesen az áll. el. iskola is nagy segítségére volt. Fáradságot nem kimélve dolgozott, gyűjtött, kapacitált, míg végre oda vitte a dolgott, hogy ma díszes templom áll a hívek lelki épülésére és Isten dicsőségére a román közönségben. A fáradhatatlan egyházi férfi Majláth gróf püspöktől 6000 kor. segélyt eszközölt ki. Egyik vallásos, előkelő hívőtől romek kelyheket, továbbá gyönyörű oltár disziti a templomot, szóval minden kelléket megszerzett Szűcs János, hogy minő fáradsággal, azt csak ő tudhatja. Az átadás Kovács Gábor műszaki tanácsos és Szabó intéző jelenlétében e hó 15-én történt.

— **Csendőrségi állomáshelyek új elnevezése.** A m. kir. belügyminiszter 1908. évi június hó 28-án 774770—8. b. szám alatt kelt rendelete alapján a m. kir. VII. (brassói) számú csendőrkörület területén fekvő „Verestorony“ elnevezéssel bíró őr. „Verestorony vasutállomás“, a „Verestorony“ elnevezéssel bíró őr. „Verestorony vám“, a „Ridvadului“ elnevezésű őr. „Verestorony határkapu“ és a „Valelului Fratei“ csendőrségi őrhelyet pedig „Verestorony“ nevezték el.

— **Óriási viharok.** A folyó hó 16-án vasárnap este tomboló vihar — mint halljuk — óriási károkat tett különösen az Olt folyó mentén elterülő falvak területén; így a szeben patak, továbbá az Oláhujfalu területén folyó patak annyira megáradtak, hogy este Oláhujfaluban megfutták a vészjelt az árviztől való menekülésre. A havasok alján elterülő falvakat ellenben a vihar csak kis szárnya érintette s így nagyobb villámlás és szélen kívül egyéb baj, szerencsétlenség nem történt. Érdekes volt hallani, hogy hogyan visszhangzottak a hegyek az óriási dörgések következtében.

— **Az új szeszadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű Bráza y sósborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember hó elseje előtt szerzi be. A Bráza y sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **Szent István napja** veres betűkkel van beírva a kalendáriumban úgy a róm. kath., protestánsok s görögök naptáraiba s mit tapasztalunk e nemzeti ünnep alkalmával? azt, hogy a román közönség egyáltalában nem ünnepelek ezen a napon, hanem dolgoznak; a hatóságok s a csendőrség tétlenül nézik a falvak lakóit s nem büntetik meg a dolgozókat. Fölhívjuk a hatóságok figyelmét, hogy utasítsák a papokat, hogy ezen a napon istentiszteletet s ünnepet tartsanak. A csendőrségnek pedig minden faluban csak egy-két román embert kellene megbüntetni e napon; rögtön megünnepelnék Szent István magyar király napját.

— **Tanügyi értesítés.** A fogarasi izr. elemi iskolában az 1908—9. iskolaévre f. hó 27-én 28-án és 30-án mindig d. e. 9—12-ig eszközöljük a beiratásokat. A t. szülők különös figyelmébe ajánljuk az iskola törvény azon rendelkezését, mely szerint csak hat éves tanulókat, illetve azokat, kik ez évben hat évesek lesznek, vesszük fel az iskola I. osztályába. Minden újonnan belépő tanuló miniszteri rendelet értelmében születési és himlőoltási bizonyítványt tartozik felmutatni.

Iskolaszéki határozat, hogy e két igazolvány nélkül tanulót fel nem veszünk. Szeptember hó 1-én rendes előadás. A potló és javító vizsgálatokat ugyancsak szeptember elsején d. u. 4 órakor tartjuk. Fogaras, 1908. aug. hó 20. Az iskolaszék.

— **Pikard cirkusz.** A kitűnő cirkusz esténként élénk érdeklődés mellett tartja előadásait. Szép lovak kitűnően idomítva, és egyéb pompás attrakció áll esténként a közönség szolgálatára. Hétfőn lesz az utolsó előadás, amikor a nagy derűtséget keltő August jutalomjátéka lesz. Ajánljuk a nagyérdemű közönség b. figyelmébe.

— **Iparostanonciskolai tanítók tanfolyama.** A nagyméltóságú vallás és közokt. miniszter ur újabbán a nyári nagy szünidők alatt tanfolyamot rendez az iparos és kereskedő tanonciskolai tanítók részére. Ez által a tanoncok szellemi szakirányu oktatását kívánja előbbre vinni. A miniszter intencióit megértve a mi tanítóink is szorgalmasan látogatják e tanfolyamokat. Az elmúlt 1907. évi nagyszünidőben Szentgyörgyi József áll. el. isk. ig. tanító az idei nagy szünidőben pedig Rákosi Ferenc református és Wagner Adolf áll. isk. tanítók végezték el a — két előbbi közismereti, utóbbi pedig rajztanfolyamokat. — Bizonyára a szerzett szakismeretüket városunk iparoktatásának előmozdítására fogják felhasználni. Csak az iparosmesterek részéről szeretnénk látni kissé nagyobb érdeklődést az iskola iránt. Amíg az iskolát úgy tekintik, mint valami szükséges rosszat, ahova kényszerűségből küldik tanoncaikat, addig a tanítók a legnagyobb erőfeszítéssel sem képesek valami fényes eredményt produkálni. Pedig az volna kívánatos, hogy ne csak külsőleg hordozza a város nevet Fogaras, hanem egy művelt iparos osztály képezze ennek polgárságát. Ez pedig csak az iparosmesterek és tanítók vállalt munkássága által érhető el. X.

— **Szállásadók figyelmébe.** Lassan-lassan közeledik szeptember 1-je, mikor is a boldog nagy vakációnak vége van a muzsák újra bele kerülnek az iskola igájába. Fölvívjuk ismételtlen a szállásadók figyelmét arra vonatkozólag, hogy ha tanulókat ohajtanak tartani, jelentkezzenek Major Károly dr. áll. főgimn. kir. igazgatónál, hogy az elszállásolás alkalmával valami baj vagy kellemtelenség ne történjék.

— **Drága a málna.** Valósággal oda jutottunk, hogy a legtöbb háztartásban oly nélkülözhetetlen málnaszörp olcsóbbá kerül, ha készen, messze földről hozatja a fogarasi közönség és nem maga készíti itthon, a fogarasi havasok tövében. Ha manapság valaki málnát akar venni Fogarason fel kell kelnie 4 órakor reggel és a piacon lesni, mikor érkezik egy-egy falusi asszony málnával és hallatlan drága áron veheti akkor is meg. Mi ennek az oka? Semmi egyéb, mint egyes falusi kincstári erdőhivatalnokok eléggé nem minősíthető eljárása. Régente tisztességes falusi egyéneknek pár fillérért adott az erdőhivatal jegyet, amellyel mehetett a szegény nép málnát szodni és hozzá juthatott egy kis pénzhez. Ma az erdőhivatalnokok leszedték a rengeteg málnát saját használatukra vagy talán értékesítik is, a szegény nép pedig táthatja utána a száját, de még a városi közönség is. Mikor azután már a málna levan szedve, akkor a látszat kedvéért adnak ki jegyeket, de 2 koronáért egy jegyet, amellyel csak egy személy szedhet. Miféle eljárás ez? Hova jut így a sze-

gény nép, ha csak mindig fizetnie kell, de semmiféle engedélyt nem kap az államtól, itt él a rengeteg erdők alatt és ott rothad az erdőben a sok fa, a sok gomba, málna, szeder, áfonya, amiből a szegény nép kiáruhathatná az adóját de nem szabad hozzányulnia, inkább rothadjon ott. Nem esoda azután, ha a nép eltelik gyűlölettel nem csak a kincstári hivatalnok, hanem a kincstár iránt is, mint például Kercisorán is. Ajánljuk ezt a körülményt a kolozsvári kincstári erdőhivatal figyelmébe.

— **Iskolai beiratások.** A fogarasi áll. elemi iskolában az 1908—9-ik tanévre való beiratások f. é. szeptember hó 1—4 napjain, naponként d. e. 8—12 órakor eszközöltetnek. Beiratási díj 50 fillér, nyugdíjintézeti járulék 30 fillér, tandíj az egész évre 4 korona. Szegény tanulók tandíj elengedésben részesülnek és lehetőleg ingyen tankönyveket is kapnak. A tanév megnyitása szeptember hó 5-én d. e. 8 órakor lesz. Fogaras, 1908. augusztus hó 22-én. Az igazgatóság.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással, Rézágak, fürdők, kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— **Bátor életmentő.** F. hó 12-én este 7 órakor a Városliget-utca 19. sz. házában a petroleumlámpa felrobbant és a konyha belseje égni kezdett. A nagy kiabálásra a szomszédban lakó Torda Ignác átrohant és bár a petroleum nagyon veszélyes — bátran a mentéshez látott. Hosszu és fáradságos munka után a tüzet eloltotta s így a lakók életét és vagyonát megmentette. Torda levélkézbesítőt derék, jóra való embernek ismeri mindenki Fogarason. Hogy ez így is van, újabb bizonyítéka ezen szép és bátor tette, ami elismerést érdemel.

— **Felsőárpás nagyközség akar lenni.** Felsőárpás arra a gondolatra vetemedett, hogy nagyközség akar lenni s ebbeli kérelmét már be is nyújtotta. Felsőárpás jó fejstehene volt a kercisorai jegyzőségnek s így méltán sajnálhatják, ha elakar pártolni. Felsőárpás kinézésére nézve nem igen érdemi meg a nagyközség nevet, mert ott „latok“ vannak. Tíz-tizenöt ház van a hegy tetején, ugyanannyi a völgyben, föl-le, össze-vissza. Egyáltalában nem ajánlatos a nagyközség névre.

— **A biciklisták.** Már a sétatérre is bicikliznek, nem elég tágas nekik az ut. Nem elég, hogy az uton veszélyeztetik a járó-kelőket, hanem még a sétatérre is bemerészkednek, ami eddig nem történt meg. Kérjük a rendőrséget az ilyeneket megbüntetni, mert úgy látszik, hogy Fogarason a biciklistáknak minden meg van engedve, amit más városokban szigorúan büntetnek, pl. csengetyű és lámpa nélkül járni, a parkban biciklizni. . . .

— **A kontár építőiparosok büntetése.** Az építő iparban megszokott módja a kontárkodásnak, hogy a kisebb képesítésű közműves vagy építőmester oly építkezésekre is vállalkozik, melyekhez magasabb képesítést kíván a törvény. Az építési engedélyt ennél fogva úgy szerzik meg, hogy okleveles építéssel iratják alá a tervezőt. A kereskedelmi miniszter most egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy az az építész, aki nevével odakölesönzi egy kisebb képesítésű építőmesternek, mint bűnrészes épen úgy büntetendő, mint az építő iparos, aki ala-

csony kvalifikációja ellenére magas építkezést vállal s ez által mint az 1884. évi XVII. t. c. szakasza szerint ráható meg büntetéssel.

— **Furosa távirat.** Egy marhakereskedő a következő táviratot küldte Fogarasra egyik üzlettársának: „Holnap minden diáznó a pályaudvaron lesz. Önt is elvárom. Én nem mehetek csak holnap, mert személyvonat ökröket nem szállít. Marha ára csökkent, lássa el magát, ha ökrökre van szüksége, gondoljon rám!

— **Háromszínű a nemzeti lobogó.** Jól esik az ember szívének és szemének az oláh falvakban, — ahol meglehetősen dominál a piros-kék-sárga szín a ruházatokon — néhanéha a háromszínű magyar trikólórt is láthatja. Így Strézakercisorán augusztus 18-án Öfelsége születésnapján szép trikólórok lengedeztek, az áll. el. iskolán és a községházán. Nagy bámulatunkra azonban a kincstári erdőgondnokosági hivatal nem tüzte ki a köteleességszerűen megkövetelhető zászlót! Hova jutunk így, mit kívánhatunk akkor a románságtól, ha épen a kir. állami hivatal jár ilyen példával elől.

— **Rendetlen folyamodások.** Sok mindenféle alakú, nagyságú, formájú ákom-bá-kum írású folyamodások kerülnek be a hivatalokba. Rendesen olyanok stilizálják ezeket, akiknek fogalmuk sincs a kérvények írásáról, félig tudókos, vagy iskolázatlan atyafiak ezeknek a szerzői. Hogy mennyi baj van és bosszúság ezekkel a kérvényekkel, azt csak a hivatalnok-fele ember tudja, aki bajlódik velük. Bizony-bizony nagyon is itt volna már az ideje annak, hogy Fogarason is felállítanak az ingyenes néphivatal, amely megkönnyítse a munkáját a szegényebb néposztálynak, amely nem tudja jól megszerkeszteni a beadványokat, pénz pedig nincs arra, hogy ügyvédnek ezért pontosan fizessen, vagy holmi zugirkászoknak adjon pénzt ezért.

— **Csodálatos égi tűnemény.** Ritka szép égi tűnemény volt látható f. hó 15-én este a havasok fölött éppen a Bullea tónál. Egy nagy tüzes gömb jelent meg az égen piros, kék, fehér színekben játszva. Két másodpercig állt mozdulatlanul egy helyben s azután kigyozó alakban lefutott a hegyek háta megett. A babonás nép látva a csodálatos égi tűneményt rögtön készen volt a mondával s mesélni kezdte, hogy az óriási sárkány mely a Bullea tóban lakik minden évben egyszer ilyen tájban kiszokott jönni a tóból s felszáll az égre s újra visszatér oda. A Bullea tó sárkánya volt az. Mi is szemtanúi voltunk a szép égi tűneménynek, de mi az augusztusi meteorhullás egyik csillagának minősítettük a ritka égi tűneményt.

— **A törvény betartása.** Vármegyénk tanfelügyelője Szabó Elemér elrendelte, hogy ezentul a román nemzetiségű iskolák is csak magyar nyelven terjesszék be az iskolákról szóló jegyzőkönyveket s nem mint eddig volt románul. S a tanfelügyelő ezentul szigorúan ragaszkodik fenti elhatározásához s a román nyelven irt s betérjesztett jegyzőkönyveket egyszerűen visszautasítja.

△ **Azon idegbántalmaknál, melyek vérszegénység alapjau fejlődtek ki (hysteria, neurastenia, migrain, chorea) a buziásfürdői vasdus forrásokkal való ivógyógymód és a fürdők használata specifikus hatása. Az eset minősége szerint vagy a langyos és hűvös szénsavas fürdők vagy a hidegvizgyógymódnak különböző alakjai vétetnek alkalmazásba. — A buziásfürdői „Phönix“ gyógyvizz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.**

△ Az új végrehajtási törvény megszá-
vazása alkalmával megjelent a nagyfontosságú
és mindenkit érdeklő törvény rövid kivonata
és népszerű ismertetése. Kapható: Thier-
feld Dávid könyvkereskedésében. Ara 40 fill.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

— Sz. Gy. Fogaras. Uraságoktól leve-
tett kaputokat nem közlünk. Küldje más
lapba talán beválik?

B. J. Helyben. Az „Ilonka dalok“-ban
(I—VI.) nincs semmi igaz érzés; holmi mű-
virágok azok, minden költészet nélkül.

K. J. Lokó. „A reggel, Este“ című
versekben a gondolat különösen a végükön
semmit nem mondó frázisokban puffan el.
Nem üti meg a mértéket.

G. D. Sárkány. A reklamált cikket
nem kaptuk meg. Valószínűleg eltévedt a
postán.

B. J. S. M. Stréza, Oprakercsora. A
kérdézet ügyben intézkedtünk. Levél megy.

Financ. Bráza. A kérdézet ügyben for-
duljon egyenesen: Major Károly dr. kir.
igazgató urhoz, ő nagyon jólelkű, humánus
ember, a várt választ megadja.

B. R. Fogaras. A „deftter“ be van ne-
kik adva. Elmehetnek most már Piripócsra
zabot hegyezni. A generálisnak irtunk. Üd-
vözet!..

K. Gy. Alsócsa. Az ígért cikket meg-
kaptuk. Köszönjük és kérjük munkálkodását
továbbra is. Üdv!

F. J. Kercsora. Kérjük az ottan történt
dolgokról hűen referálni.

B. J. Fogaras. A beküldött tárcsa nem
üti meg a közölhetőség mértékét. Még sokáig
kell csiszolnia a tollat, hogy közölhetőt pro-
dukálhasson.

S. J. Helyben. A Dallamfy Epedérekét,
füzfapoétákat nem szeretjük. Többet ér a
versírásnál vagy 8—10 drb. Irjon azokat,
ne verseket.

Nem közölhetők: „A tennisz-klub“ (a
hangja bántó!) „Mariskához“ (ő sokkal reáli-
sabb teremtés, mint semhogyan kinime előtt
meghajolna!) „Hozzá“, „A szerelmes párok
dala“, „Nárcisz“, „Jázmín dalok“, „Ilonka-
hoz“ (I—IV.) „A kecskető“, „Nyáron“, „A
Sztináról“, „Harmateppek“, „Őszi ködben“,
stb. . .

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

NESTLÉ
GYERMEKISZTJE
Csecsemők, jabbadozók
gyomorbadajosok részére.
ALFIOBB ALPESI TEJFITARTALMAZTA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. Kapható minden gyógyszerár-
és drogeriában, ugyanahol ismerhető iratok ingyen.

MINIMAX

tűzoltó készülék.

Kezdődő tüzeknél kiválóan bi-
zonyult. Százazretet lehet meg-
menteni csekély befektetéssel.
Feltétlen szükséges minden ke-
reskedésben, raktárban, —
gyárban, pincében, gazda-
sági raktáraknál, cséplő-
gépeknél. Könnyen és biztosan
oltja a legerőssebb égésű tü-
zeket, pl. kőolajt, kátrányt, ben-
zint, terpentint. 10.000-nél több
eset fordult elő, ahol a Minimax
tűzoltókészülékkel mentették meg
vagyonukat.

Kezelése rendkívül egyszerű.

Nagy készülék ára . . . 80 Kor.

Kis » » » . . . 60 »

Megyei főelárusító:

Thierfeld Dávid,

könyvkereskedő, Fogaras,
ahol meg is tekinthető.

Szám 233—908. kjz.

Hirdetmény.

Breáza község koresmaháza 1909. évi
január hó 1-től számítandólag 5 évi idő-
tartamra berbe fog adni.

Árverés ideje 1908. augusztus 25-dike
d. e. 10 óra. — Kikiáltási ár 700 korona,
melynek 10%-a bánatpénzül leteendő.

A közelebbi feltételek megtekinthetők
Breáza község irodájában a hivatalos órák
alatt.

Bráza, 1908. augusztus 16.

A községi előljáróság.

Szám 471—1908. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel
közhirre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvény-
széknek 1908. évi 6280. számú végzése kö-
vetkeztében Dr. Novák István kolozsvári
ügyvéd által képviselt kolozsvári Mezőgazda-
sági bank és takarékpénztár javára fogarasi
Toma Costi s társa ellen 4602 kor. 4 fillér
s jár. erejéig 1908. évi május hó 8-án fo-
ganatosított kielégítési végrehajtás utján le-
és felülfoglalt és 1041 koronára becsült követ-
kező ingóságok, u. m.: 1 ló, hám, szohér,
nyereg, sörfejtő, pasztilláló, dugaszoló, mosó
gépek, sörös deszka ládák, üres üvegek nyil-
vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-
bíróóság 1908-ik évi V. 345/3. számú végzése
folytán 4602 kor. 4 fill. tőkekövetelés, ennek
1908. évi március hó 15. napjától járó 6%
kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 234
kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított
költségek erejéig, Fogarason Toma-féle ven-
dégli udvarában leendő megtartására 1908.
évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti
9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108.
§§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron
alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingósa-
kat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra
kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében
ezek javára is elrendeltetik.

Fogaras, 1908. évi augusztus hó 22-én.

Gyárfás Ferenc,
kir. bir. végrehajtó.

CSEMEGESZŐLŐT

legszebb fehér és piros chasselas 5 kilónként
3 koronaért, óriási őszibarackot 4 koronaért,
finom fajalmát, zamatos körtét és szilvát 2
koronaért szállít:

MÜLLER I. szőlőtelepe,
Kiskunhalas.

Elektrotechnikai-Szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel egybekötve.

Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára.

POZSONY, WALLON-UTCA 14. SZÁM.

F. é. szeptember 3—6 között vannak a beiratások az I. időszakba
oly tanulók számára, kik

Elektrikusoknak
(Gyári hivatalnokok stb.)

akarják magukat úgy elméletileg, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatt)
kiképeztetni. Felvételi kor: 14-től 24 évig. — Képzettség: 3—4
közép- vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy ipariskola.

Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erő átvitele és
világítási célokra, továbbá chemiai gyárakban stb. stb. a t. szülőkre
(gyámok) nézve ajánlatossá teszi fiaikat (gyámfiukat) fent nevezett inté-
zetbe való beiratkozás által ezen ép oly szép, mint reményteljes pályára
küldeni. Jelentkezni minden nap lehet.

Az intézet internátussal van egybekötve.

Kívánatra az igazgatóság prospektust küld és kérdezősködésekre
postafordultával felel

Az igazgatóság.

Szám 639—908. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1908. évi 5240. sz. végzése következtében Dr. Rosenberger János fogarasi ügyvéd által képviselt Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság javára netoti Leábu György és társai ellen 370 kor. s. jár. erejéig 1908. évi július hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1230 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ökör, 1 sertés, gazdasági eszközök, és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-bíró 1908-ik évi V. 490/2. számú végzése folytán 370 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 1 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 104 kor. 15 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Netot község házában leendő megtartására 1908. szeptember hó 14-ik napjának d. e 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Fogaras, 1908. augusztus hó 22 napján.

Gyárfás Ferenc,
kir. bir. végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség!

Teleki-utca 9. szám alatt levő

üzlethelyiség,

mely 3 szoba, konyha, pince,

és kertből áll

azonnal kiadó.

Értekezni lehet a
kiadóhivatalban.!

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESITETT,
rendkívül üdítő asztali víz.

Üdit, gyógyít!
Orvosilag ajánlva.

Ívgyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschung buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Hirdetések

jutányosan felvételnek e lap kiadóhivatalában.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskaavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók
(lőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TEGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák! — Alapított 1864.

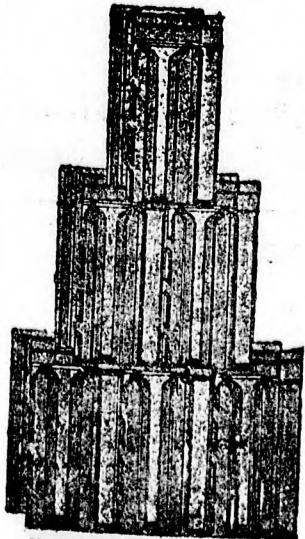
50 millió évi gyártás!

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

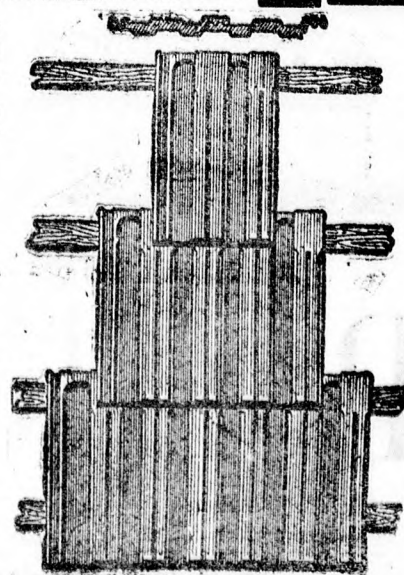
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalm. biztonsági átfedő-cserepek. Legelőkelőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány. — Szab. biztonsági préselt átfedő-cserep 253. sz.

„METEOR” szálloda

Budapest, Erzsébet-körút 6.

Tulajdonos:

Rendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba. Melegvívűtés. Teljes 24 órai liftszoigálat. Vacuum-Cleaner. Fürdők a házban. Szállodai automobíl. Szalonok, társalgók.

Figyelmés kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vivmányaival felszerelve. A város központján.

☛ SZOBÁK 4 KORONÁTÓL. ☛

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes (Nagyküllöm.)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pőszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, díszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákát, rózsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

☛ NŐI DIVATTEREM! ☛

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani helyben, Kalapos-utca 21. sz. alatt fennálló

női divattermemet,

hol az igen tisztelt hölgyközönség legkényesebb igényeinek minden tekintetben megfelelelhetek.

Szíves pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

==== **Theil Malvina.** ====

☛ NŐI DIVATTEREM! ☛

2 jókarban levő szabadon futó

bicikli

jutányos áron

ELADÓ.

Bővebbet

☛ a kiadóhivatalban. ☛

== Egy teljesen új ==

könyvszekrény

olcsó áron

== **ELADÓ.** ==

Bővebbet

☛ a kiadóhivatalban. ☛

PÉNZ

TELEFON

kieszköziünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatiszteknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelevényre 10—30 éves törlesztésre 6—6¼% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Minden köztisztviselő tegyen hozzáunk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában, mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunkban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdezősködésnél okvetlen megirandó a kölcsöntkérő neve, állása, lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítással szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön felevétele után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcahitelt nagyobb kereskedőknek, vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorsjegyekre, értékpapírokra, katonai házassági óvadéokra, vidéki takarékpénztárak és bankok részvényeire egy nap alatt legolcsóbban folyósíthatunk. Kérdezősködéshöz válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törvysz. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

== Brassóban. ==

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.